

حرکت چوبیهای طبالي را از زیر بند شلوارم بیرون کشیدم و به صدای بلند و موثر ضرب آواز را زدم. ولی جماعت پشت سر من گوش شنوا و احساس نداشت. دوشیزه اشپولن‌هاور تشویق کنان سرش را تکان داد، به گروه مادران کنار دیوار لبخندزد، به خصوص به ماما نگاه کرد و موجب گردید که این امر رابه عنوان نشانه‌ای برای آرامش، برای ادامه طبالي با استفاده از همه هنرنمائیها برای اجرای این قطعه به هر حال مشکل باور کنم. مدتی بود که جماعت پشت سر من از مخلوط کردن صدای وحشیانه خود دست برداشته بودند. باور کرده بودم که طبل من آموزنده است، همکلاس‌هایم را مبدل به شاگردانم کرده است، اشپولن‌هاور برابر نیمکت من ایستاد، بادقت مرا نگریست، نه اینکه گیج، بلکه لبخندزنان، خود را فراموش کرد و به دستها و چوبیهای طبالي من خیره شد، حتی کوشید ضرب‌های مرالاستقبال کند. یک دقیقه پیره دوشیزه ای محظوظ نمود که شغل معلمی خود را فراموش کرده است، از موجودیت کاریکاتوری پیش‌آپیش تعیین شده‌اش برون جهیده، انسانی، یعنی بچگانه، فضول، با وسعت نظر و غیر اخلاقی شده است.

ولی چون دوشیزه اشپولن‌هاور توفیق نیافت ضرب طبل مرا سریع و صحیح تقلید کند بار دیگر به نقش قدیمی احمقانه‌انکارناپذیر و علاوه بر آن بد پرداخت شده خود باز گشت و به خود تکانی داد، چون گاه‌گاه بایستی به خود تکانی بدهد، و گفت: «تو حتماً اوسکار کوچولو هستی. درباره تو خیلی چیزها شنیده‌ام. چقدر قشنگ طبل می‌زنی. بچه‌ها اینطور نیست؟ اوسکار ما طبال خوبی است؟»

بچه‌هانعره زدند، مادرها به هم‌دیگر نزدیکتر شدند، اشپولن‌هاور بار دیگر بر خود مسلط شده بود، به نجوا اضافه کرد «ولی حالا می‌خواهم طبل را در قفسه کلاس نگاهداریم، خسته شده و می‌خواهد بخوابد. بعد، وقتی مدرسه تعطیل شد، می‌توانی طبلت را درباره برداری.»

در حالی که این سخنرانی به ظاهر مقدس را سر داده بود، ناخن‌های کوتاه چیزه معلمی‌اش رابه من نشان داد، خیال داشت به طبلی، که خدا می‌داند نه

خسته بود و نه می‌خواست بخوابد، با ده ناخن کوتاه چیده شده پنجه اندازد. ابتدا محکم نگاهداشت، دستهای پولور پوشیده‌ام رادر اطراف قید سرخ و سفید رنگ شده آن بستم، به او خیره شدم، سپس، چون بی‌وقفه آن نگاه بسیار قدیمی یک‌سان آموزگاران را نمود، بانگاهم از چشممش گذشتم و در درون دوشیزه اشپولن‌هاور مطلب قابل توصیف کافی برای سه فصل از رمانی غیراخلاقی یافتیم، ولی چون مربوط به طبلم می‌شد خودم را لازمندگی درونی او ببریدم و هنگامی که نگاهم ازین دو کتفش ردشده پوستی خوب نگه داشته و خالی به بزرگی یک سکه باموهای بلند یافتیم.

شاید، چون احساس کرد که او را از درون دیده‌ام، شاید، چون صدایم که با آن اخطار کردم ولی زیانی وارد نساختم روی شیشه راست عینکش خراش انداخت، دست از زور آزمائی، که مچهای دستش را سفید کرده بود، برداشت، لابد خراش روی شیشه عینک رانمی‌توانست تحمل کند، باعث شده بود پوستش چون پوست غاز شود، به خود لرزید و طبلم را ول کرد و گفت: «ولی تو اوسکار بدی هستی»، به مامای من، که نمی‌دانست به کجا باید نگاه کند، نگاهی توبیخ کننده انداخت، طبل کاملاً بیدارم را به حال خود گذاشت، رویش را برگرداند، با کفشهای پاشنه کوتاه به طرف میزش رفت، از داخل کیفش یک عینک دیگر، احتمالاً عینک خواندنش را بیرون کشید، آن یکی را که صدای من خراشی بر آن انداخته بود، مثل آنکه با ناخن شیشه را بخراشند، با حرکتی مصمم از روی دماغش برداشت، چنین نمود که گویا عینکش را ضایع کرده‌ام، دومی را درحالی که انگشت کوچکش را دور نگاه داشته بود روی دماغ گذاشت، اندامش را کشید به نحوی که صدا کرد، درحالی که بار دیگر کیفش را بر می‌داشت تفہیم کرد که: «حال برایتان برنامه را می‌خوانم.»

دستهای کاغذ از کیف چرم خوکش بیرون کشید، یک ورقه را برای خودش نگاهداشت، بقیه را به مادرها داد، بنابراین به مامای من هم یکی رسید و سرانجام برای شش ساله‌هایی که نا‌آرام می‌شدند فاش ساخت که محتوی برنامه چیست. «دوشنبه: اصول دین، نوشتن، حساب، بازی؛ سه‌شنبه: حساب، خط،

آواز، طبیعی؛ چهارشنبه: حساب، نوشتن، نقاشی؛ پنجشنبه: جغرافی، حساب، نوشتن، اصول دین؛ جمعه: حساب، نوشتن، بازی، خط؛ شنبه: حساب، آواز، بازی، بازی.»

این را دوشیزه اشپولن‌هاور چون سرنوشتی تغییرناپذیر اعلام داشت، این محصول کنفرانس آموزگاران را با صدای جدی خود، که حتی یک حرف را بیان نکرده نمی‌گذاشت، خواند، سپس، به یاد دوران تحصیلش، به نحوی پیشرفت‌های فرمش نشان داد، غنچ زد، با سرخوشی آموزنده‌ای گفت: «بچه‌های عزیز، حالا می‌خواهیم همراه با هم تکرار کنیم. خواهش می‌کنم - دوشنبه؟ جماعت فریاد کشید: دوشنبه.

او، به دنبال آن «اصول دین؟» ملحدين تعمید شده لغت دین را فریاد کشیدند. من صدایم را حفظ کردم، به جای آن بر حلیم دین را نواختم. پشت سر من ترغیب شده توسط اشپولن‌هاور، نعره کشیدند «نوشن!» طبل من با سه ضربه پاسخ داد. «حساب!» این بار دو ضربه.

بدین‌سان نعره کشیدن پشت سرمن، ادای کلمات رویروی من توسط اشپولن‌هاور ادامه یافت، نسبتاً آرام، برای همراهی با این بازی بی‌مزه سیلابه‌ها را روی طبلم می‌نواختم، تا آنکه اشپولن‌هاور - بنا بد اشاره کسی - از جا پرید، با ظاهری خشمگین - شاید به خاطر ناجنسهای پشت سر من ترش کرده بود - باعث شده بودم که لپهایش از بیقراری قرمز شوند، طبالي ساده او سکار برای او ضربه‌ای کافی بود که ضربات طبل را در درونش پذیرا شود.

«او سکار، تو حالا به من گوش می‌کنی؛ پنجشنبه: جغرافی؟» با بی‌توجه ماندن به لغت پنجشنبه، برای جغرافی سه ضربه زدم، برای حساب دو ضربه و برای نوشتن مجدداً سه ضربه، برای اصول دین، همان‌سان که متناسب است، چهار ضربه نه، بلکه سه ضربه، تثیث واحد، یگانه آمرزنده، بر طبل نواختم.

ولی اشپولن‌هاور این تفاوت‌ها را در ک نمی‌کرد. برای او همه این طباليها بس شده بود. دوباره، همانند لحظه‌ای قبل، ناخنها کوتاه کرده‌اش را نشان داد

و دوباره خواست پنجه اندازد. ولی قبل از آنکه حلبي را لمس کند، نعره شيشه‌شکنم را سر دادم، سه جام بزرگ در قسمت بالاي پنجه اتفاق را خرد کرد. با نعره‌ای ديگر جامهای قسمت وسط هم قربانی شدند. بدون مانع هوای ملائم بهاري داخل کلاس درس شد. اينکه با نعره سومي جامهای قسمت پاين پنجه را هم از ميان برداشتيم در واقع زياده‌روي، بله تنها ناشي از غرور بود، چون اشپولن هاور پس از فرو ریختن جامهای قسمت بالا و وسطي پنجه‌هايش را دوباره جمع کرد. به جاي آنکه فقط از لحاظ هنرمندي و خودپسندی، مشکوك آخرين جامها را هم از بين بيرم، خدا مى داند، او سکار بایستي هوشيارانه‌تر عمل مى کرد، اگر از اشپولن هاور در حال عقب‌نشيني چشم برنداشته بود. شيطان مى داند از کجا خيزرانی را سحر کرد. به هر حال ناگهان آنجا بود، همه کس از هوای بهاري مخلوط شده با هوای کلاس بر خود مى لرزيد، به واسطه اين اختلاط هوا خيزران را جولان داد، بگذاشت خم بردارد، گرسنه، تشه و بي قرار برای برخورد با پوستي ترك خورده، بي قرار برای توليد صدای سست، بي قرار برای نمودن پرده غیرواقعي که خيزران مى نماید، بي قرار برای راضي ساختن طرفين. و آن را روی ميز جلوی من فرو کوبید، جوهر دوات با جمehشی بنفسش بیرون پريid. و چون دستم را نگاه نداشتيم تا بر آن بزند، روی طبیم کوبید. روی طبل حلبي من. او، اشپولن هاور کوبید روی طبل حلبي من. چه حقی داشت که بکوبید؟ بسيار خوب، اگر هم مى خواهد بزند، چرا روی طبل من؟ به حد کافی ناجنسهای رشید پشت سر من نشسته بودند. حتماً لازم مى بود حلب من باشد؟ مى بایست او، که هیچ چيز به کلی هیچ چيز از طبالي سرش نمى شد، به طبل من دست درازی کند؟ چرا چشمانش برق مى زند؟ اسم حيواني را که مى خواست بزند چه بود؟ حيواني که مى خواست از باغ وحش بگريزد، دنبال غذا مى گشت، پس از آن شهوانی شد؟ - به او سکار رسيد، در وجود او نفوذ کرد، نمى دانم از چه راهی صعود کرد، از راه پاشنه کفش، پاشنه پا، راهش را یافت، بر اعصاب صوتی او سکار مسلط شد، او را وادر ساخت که نعره‌اي از سينه سر دهد، نعره‌اي که کفايت مى کرد تا يك کاتدرال مجلل گوتิก را، با پنجه‌های زيباى جاذب و

شکننده نورش بی‌شیشه کند.

به بیانی دیگر نعره‌ای دوبل را شکل دادم که هر دو شیشه عینک اشپولن هاور را واقعاً مبدل به غبار کرد. با ابروانی کمی خونین شده و قاب عینکی خالی، چشم بر هم زد، راه بازگشتش را با دست لمس کرد، عاقبت به نحوی زشت و غیرمتنااسب برای یک آموزگار بی‌اراده شروع به جزع کرد، درحالی که جماعت پشت سر من وحشتزده ساکت شده بود، عده‌ای زیر نیمکتها پنهان شدند، عده‌ای دندانهایشان به هم می‌خورد. عده‌ای روی نیمکتها به سوی مادرانشان می‌خرزیدند، ولی مادرها، که زیان واردہ را درک کردند، به دنبال گناهکار گشتند و خواستند بربیزند سر ماما، همین کار را هم لابد می‌کردند اگر من طبلم را برنداشته بودم و از لای نیمکتها رد نمی‌شدم.

از کنار اشپولن هاور نیمه کور رد شدم و ماما میر را، که خطر هجوم او را تهدید می‌کرد، یافتم، دستش را گرفتم، از آن کلاس کورانی اول الف او را بیرون کشیدم. راهروهای پهن، پلکان سنگی برای بچه‌های عظیم. خرده نان در حوضچه سنگ گرانیت. در سالن ژیمناستیک که درش باز بود پسربچه‌ای زیر بارفیکس می‌لرزید. ماما هنوز هم ورقه را در دست داشت. دم دروازه مدرسه پستالوس از دستش گرفتم و از برنامه گلوله کاغذی بی‌معنی ساختم.

ولی به عکاس، که بین ستونهای ورودی منتظر کلاس اولی‌ها با پاکتهای سنگی و مادرانشان بود، اوسکار اجازه داد از او و پاکت روز اول مدرسه‌اش، که به رغم همه آشتفتگیها گم نشده بود، عکسی بردارد. خورشید بیرون آمد، بالای سر ما از کلاسهای درس صدایی شنیده شد. عکاس اوسکار را برابر پرده‌ای با نقش تخته سیاه قرار داد، که روی آن نوشته بود: اولین روز مدرسه من.

راسپوتن و الف ب

برای دوستم کلپ و پرستار برونو، که بی توجه به حرفهایم گوش می داد،
ضمن شرح اولین برخورد او سکار با برنامه، گفت: روی تخته مدرسه‌ای که بنا بر
سنت پسربچه‌های شش ساله با کیف پشتی و پاکت شیرینی روز اول مدرسه
جلوی آن می‌ایستادند تا عکاس از آنان عکس کارت پستالی بگیرد، نوشته شده
بود: اولین روز مدرسه من.

مسلمان این جمله فقط برای مادران قابل خواندن بود که پشت عکاس
ایستاده و هیجانزده‌تر از پسربچه‌شان می‌نمودند. پسربچه‌ها، پشت به تخته سیاه،
خودشان در بهترین وضع می‌توانستند سال بعد، به هنگام عید پاک و شروع
سال تحصیلی برای تازه واردین به کلاس اول، روی تخته مدرسه یا از روی
عکسی که برایشان باقی مانده بود بخوانند که آن عکس همچون تابلوی نقاشی
زیبا به مناسبت اولین روز مدرسه برداشته شده است.

نوشته، که به خط نازک شوتلین، با تیزیهای نامطلوب و انتهای حروف

پر شده، بنابراین غلط، به نحوی خاص اشخاصی را مشخص می‌ساخت که در آغاز دید نوبی از زندگانی خود قرار داشتند. در حقیقت خط شوترلین برای بیانی کوتاه و جالب، مثلاً راه حلیهای روزانه، قابل تصور است. همچنین مدارکی وجود دارد که گرچه آنها را ندیده‌ام، ولی با وجود این به خط شوترلین برایم قابل تصور است. مثلاً گواهی تلقیح، گواهیهای ورزشی و حکم اعدام دست نویس. حتی در آن ایام هم، با آنکه نمی‌توانستم آن را بخوانم ولی به کنه خط شوترلین پی برده بودم، حلقه دوگانه حرف ام این خط، که نوشته روی تخته با آن آغاز می‌شد، نابکارانه و در حالی که بوی کنف می‌داد، در صدد بود مرا بر سکوی اعدام بکشاند. و با وجود این، با کمال میل می‌خواستم آن نیشته را حرف به حرف بخوانم، نه اینکه تصوری تاریک از آن داشته باشم. کسی نبایست تصور کند که برخوردم را با دوشیزه اشپولن‌هاور در چنین سطحی و همراه با شکستن شیشه قرار دادم و چون طبالي انقلابی رفتار کردم زیرا به خواندن الف ب قادر بودم، نه، من به خوبی می‌دانستم که برایم کار با پی بردن به کنه خط شوترلین تمام نمی‌شد، چون از آن دانسته‌های سادهٔ مدرسه‌ای بی‌یهره بودم. متاسفانه او سکار از آن روشی که دوشیزه اشپولن‌هاور می‌خواست به کمک آن او را دانشمند سازد خوشش نمی‌آمد.

ولی با بیرون رفتن از مدرسه پتالوس به هیچ عنوان: اولین روز مدرسمام آخرینش است، مدرسه تعطیل است، حالا می‌رویم به خانه منظور نبود چنین چیزی نه! در همان لحظه که عکاس تصویرم را روی صفحه عکاسی ضبط می‌کرد، فکر کردم: تو اینجا پشت به تختهٔ مدرسه ایستاده‌ای، زیر جمله‌ای احتمالاً مهم و امکاناً تقدیرآفرین. تو گرچه می‌توانی دربارهٔ این نیشته بنابر مفهوم نوشته شده قضاوت کنی و ارتباط کلی را زندان فردی، زندان حفاظتی، نظارت عالیه و همه در یک خط، بدانی، ولی حروف نوشته را نمی‌توانی بخوانی. خستنای رغم نادانیت که صدایش تا به آسمان نیمه ابری رسیده مصممی که به این مدرسه با این برنامه درس هرگز دیگر پا نگذاری، کجا، او سکار، تو کجا می‌خواهی الفبای بزرگ و کوچک را بیاموزی؟

این واقعیت را که الفبای بزرگ و کوچک وجود دارد، من، که در واقع برایم الف ب کوچک کفایت می‌کرد، از وجود آدمهای بزرگی که دنیا بدون آنان قابل تصور نمی‌بود و خود را بزرگترها می‌خواندند، دانسته بودم. انسان خسته نمی‌شود که دلیل وجود الف ب بزرگ و کوچک را ناشی از وجود کاتشیسم بزرگ و کوچک، ناشی از وجود جدول ضرب بزرگ و کوچک بدانند چون در بازدیدهای رسمی سیاسی هم، بنا بر اینکه برای سیاستمدار صاحب جاه چه تشریفاتی در نظر گرفته شود، صحبت از استقبال بزرگ و کوچک می‌شود.

نه ماتزرات و نه ماما طی ماههای بعد توجهی به آموزش من نداشتند. والدین به همان آزمایش سخت و شرم‌آور برای ماما در روز اول مدرسه کفایت کردند. عمو یان برونسکی هم همین رفتار را داشت، وقتی مرا از بالا نگاه می‌کرد آهی می‌کشید، ماما فصیهای گذشته را تجدید می‌کرد، چطور در سومین سالگرد تولدم: «در تاشو باز بود! تو اوونو باز گذاشتی اینطور نیست! تو توی آشپزخانه و قبل از آن توی زیرزمین بودی، اینطور نیست! تو یک فوطی کمپوت مخلوط واسه دسر آوردی، اینطور نیست! تو در تاشوی زیرزمین را واز گذاشتی، اینطور نیست!»

همه آنچه ماما ماتزرات را بدان متهم می‌کرد صحیح بود و با وجود این همان طور که می‌دانیم صحیح نبود. ولی ماتزرات گناه را به گردن گرفته بود و حتی گاه گاه، چون می‌توانست دل نازک هم باشد، گریه می‌کرد. آنگاه ماما و یان می‌باشد او را دلداری دهند و مرا، اوسکار را، صلیبی که بایست حمل گردد، تقدیری که لابد تغییر ناپذیر است، آزمایشی که کسی نمی‌داند به کفاره چه گناهی بایست انجام شود، می‌خواندند.

بنابراین از این سخت آزموده‌ها، از این حاملین بنابر سرنوشت صلیب، انتظاری نمی‌شد داشت. عمه هدویک برونسکی، که اغلب می‌آمد مرا می‌برد تا با مارگرت دو ساله‌اش در جعبه شن در پارک بازی کنم، به عنوان آموزگار برای من نمی‌توانست مورد توجه قرار گیرد: گرچه خوش قلب بود، ولی تا به آسمان

آبی احمق. همچنین می‌بایست خواهر اینگه، پرستار دکتر هولاتس را، که نه تن به آسمان آبی احمق بود و نه خوش قلب، از فکرم خارج کنم: آن دختر هوشیار تنها کمکی عادی نبود، بلکه دستیاری مفید بود و به همین جهت هم برای من وقت نداشت.

چندین بار در روز بیش از صد پله خانه استیجاری چهار طبقه‌مان را با طبالی بالا و پایین می‌رفتم و در هر طبقه جویای راه حلی بودم، بو می‌کشیدم تا بدانم نوزده مستأجر خانه برای ظهر چه پخته‌اند، و با وجود این هیچ دری را نزدم، چون نه در هایلاند پیر و نه در لاب شاد ساعت‌ساز، نه در خانم کاترویا، به رغم علاقه‌ای که به او داشتم، در مادر تروچینسکی نتوانستم استاد خود را بشناسم.

در زیر شیروانی موزیسینی مدام مست می‌زیست. او در «سنگر هوهه» موزیک رقص می‌زد و در شباهی کریسمس با پنج مست نظیر خود روی برف خیابانها قدم رو می‌رفت و با سرودهایی که دسته جمعی می‌خواندند، علیه سرما مبارزه می‌کرد. یک بار با او زیر شیروانی برخورد کردم: با شلوار سیاه، پیراهن سفید به پشت خوابیده بود، با پای بدون کفش شیشه عرق ارده را می‌غلطاند و بسیار قشنگ ترومپت می‌زد. بی‌آنکه سازش را از دهان بردارد، فقط کمی چشمانش را به سوی من چرخاند، که پشت سرش ایستاده بودم، مرا به عنوان طبال همراه پذیرفت. برایش سازی از ساز من ارزنده‌تر نبود. موزیک دو نفره ما چهار گریه‌اش را به سوی بام فراری داد و باعث شد سفالهای پوشش بام کمی بلرزد.

چون موزیک را تمام کردیم، سازها را رها ساختیم، از زیر پلورم یک شماره قدیمی «خبر نو» را بیرون کشیدم، آن را صاف کردم، کنار ماین ترومپت نواز نشستم، آن درس را جلویش گرفتم و خواستار آموزش الف ب بزرگ شدم.

ولی آقای ماین با پایان نواختن ترومپت به خواب رفته بود. برای او تنها سه پدیده واقعی وجود داشت: شیشه عرق ارده، ترومپت و خواب. گرچه ما پس

از آن هم بارها، دقیقتر بگویم تا زمانی که او موزیسین عضو گروه سواره اس آ شد و برای چند سالی عرق ارده را کنار گذاشت، دو نفره بی آنکه قبلاً تمرین کرده باشیم در زیر شیروانی برای دودکشها، سفالهای پوشش بام، کبوترها و گربه‌ها موزیک زدیم، ولی او به عنوان معلم به درد نمی‌خورد.

سبزی‌فروش گرف را آزمودم. بدون طبلم، چون گرف صدای طبل را دوست نداشت، چندین بار در مغازه زیرزمینی روبرو به ملاقاتش رفتم. به نظر می‌رسید مقدمات تحصیلاتی بنیانی وجود داشته باشد: همه جا در منزل دو اتفاق، حتی در مغازه، در عقب و جلوی پیشخوان، حتی در انبار نسبتاً خشک زیرزمینی هم کتاب ریخته بود، کتابهای ماجرایی، کتابهای حاوی سرودها، مرد راهپیمای شروبی، آثار والتر فلس، زندگانی ساده ویشرت، اثر دافنیس و کلود، امضاء هنرمندان، توده‌هایی از مجلات ورزشی، همچنین مجتمعهای تصاویر پسرچه‌های نیمه عریان که به علی نامشخص اغلب روی شنای ساحلی بدنبال توپی بالا می‌جهیدند و عضله‌های روغن زده را به نمایش می‌گذارند.

گرف در آن زمان در دردهای زیادی داشت. بازرسان با آزمایش سنگ و ترازویش ایرادهایی گرفته بودند. لغت، کلاه برداری، بیان شده بود. گرف مجبور شد جریمه‌ای بپردازد و سنگهای تازه‌ای بخرد. چنان ناراحت بود که فقط ممکن بود با کتابهایش و شباهی تنهایی اش و گردشها پایان هفته با پیشahnگانش او را سرخوش ساخت.

به ورود من به داخل مغازه توجهی نکرد، همچنان مشغول نوشتن قیمتها بود، از موقعیت مناسب استفاده کردم و سه پا چهار تکه کاغذ سفید و یک مداد قرمز برداشتم و با علاقه کوشیدم با تقلید نوشته روی اتیکت‌ها توجه گرف را به خود جلب کنم.

لابد اوسکار برایش زیادی کوچک بود، به حد کافی چشم درشت و رنگ پریده نبود، بنابراین مداد قرمز را گذاشتم و کتابی پر از تصاویر عریان برداشتم تا چشم گرف را بزند، با اطواری که جلب توجه کند با کتاب ور رفتم، تصویر پسرچه‌های خم شده پا دراز کشیده را، که می‌توانستم باور کنم برای

گرف مفهومی دارند، کجع و در شعاع دید او گرفتم. چون سبزی فروش هر وقت کسی در مغازه نبود و تقاضای چغندر نداشت پا دقت اتیکت‌های قیمت را نقاشی می‌کرد، می‌بایست کتاب را با سر و صدا ورق بزنم یا بر هم زنم تا او از اتیکت‌های قیمت دست بردارد و به من قادر به خواندن، توجه کند.

برای اینکه فوراً گفته باشم: گرف مرا در ک نمی‌کرد. وقتی پیش آهنگان در مغازه بودند و بعداز ظهرها همیشه دو یا سه نفر از فرماندهان زیر دستش در اطراف او بودند - اصلاً متوجه او سکار نمی‌شد. ولی وقتی گرف تنها بود، ممکن بود عصبی و سختگیر باشد و به خاطر مزاحمت متغیر از جا بپردازد و دستور دهد: «کتاب را بگذار زمین، او سکار! تو که نمی‌توانی آن را بخوانی، خیلی احمق و خیلی کوچولوی. خرابش می‌کنی. بیش از شش گولدن برایش پول داده‌ام. اگر می‌خواهی بازی کنی سبزه‌مینی و کلم سفید فراوان است!» آنگاه کتاب را از دستم می‌گرفت، ورق می‌زد بی‌آنکه در چهره‌اش تغیری مشاهده شود، و می‌گذاشت بین کلم سبز، کلم گل، کلم قرمز و کلم سفید، بین چغندر و سبزه‌مینی تنها بمانم؛ چون او سکار طبلش را همراه نداشت.

خانم گرف هم وجود داشت، من هم معمولاً پس از شنیدن تغیر سبزی فروش به اتاق خوابزن و شوهر پناه می‌بردم. خانم لینا گرف در آن ایام هفت‌ها در رختخواب افتاده بود، بیمار می‌نمود، بوی لباس گندیده می‌داد و همه چیز ممکن را در دست می‌گرفت، ولی کتاب را نه که محتمل بود مرا آموزش دهد...

او سکار در دوران پس از آن، پسر بچه‌های همسالش را با کیف پشتی مدرسه با کمی حسادت می‌نگریست، پهلوی آنان لوحی سنگی با تکه‌ای ابر آویزان بود و خود را مهم می‌نمایاندند. با وجود این او سکار نمی‌تواند به خاطر آورد حتی یک بار به این فکر افتاده باشد: تو خودت باعث اینکار شدی، او سکار. می‌بایست در بازی مدرسه رفتاری خوب به نمایش بگذاری. آیا لازم بود با اشپولن هاور برای همیشه رابطه‌ات را خراب کنی. این ناجنسها از تو پیش می‌افتد! یا الف ب بزرگ یا الف ب کوچک را یاد گرفته‌اند، در حالی که تو

حتی نمی‌توانی «اخبار جدید» را درست نگاهداری.
کمی حسادت، هم اکنون گفتم، بیش از این هم نبود. فقط نیاز به بوی
گذران مدرسه بود تا برای همیشه از مدرسه دماغی پرداشته باشم. هیچ وقت آن
تکه ابر رشد نیافته، پاره پاره شده و آن لوح سنگی پوسته پوسته و در حاشیه‌ها
زرد شده را بو کرده‌اید، تعفن همه خطاطیهایی که در چرم ارزان قیمت کیف
پشتی مدرسه محبوس شده تا «جدول ضرب» کوچک و بزرگ را در بندهایی
که از عرق جیر جیر می‌کند، خشک شده، چابجا شده، با آب دهان تر شده
است حفظ کند؟ گاه وقتی دانش‌آموزان از مدرسه به خانه بر می‌گشتند در
نزدیکی من کیف پشتیشان را زمین می‌گذاشتند تا فوتبال یا دستش ده بازی
کنند، او سکار روی تکه ابرهایی که در آفتاب خشک شده بود خم می‌شد و
نتیجه می‌گرفت: شیطان احتمالی می‌باشد زیر بغلهاش چنین ابرهایی ترشیده
تولید کند.

لوحهای سنگی دانش‌آموزان مطابق سلیقه من نبود. ولی او سکار
نمی‌خواهد ادعا کند گرتشن شفلر، که پس از این واقعیت تعلیم او را به عهده
گرفت، باب سلیقه او بود.

اثاث منزل شفلر نانوا در جاده کلین هامر برایم مومن بود، این
دستمالکهای تزیینی، بالشتکهایی که بر روی آنها علایمی دوخته شده بود،
عروسمکهای کته - کروس که در گوشه‌های راحتی استراحت می‌کردند،
حیوانکهای پارچه‌ای که هر کجا آدم می‌رفت بودند، قطعه‌ای چینی که شباهت
به فیلی را متجسم می‌ساخت، ره‌آوردهای سفر در هر گوش و کنار، قلاب‌بافیها،
بافته‌ها، گلدوزیها، حصیرها، گره‌کاریها، چاپ شده‌ها و دندان موشیها، درباره
این منزل با مزه جذاب راحت، خفه کننده کوچک، در زمستان زیادی گرم، در
تابستان از گلهای زهر آلود شده فقط یک توضیح به نظرم می‌رسد: گرتشن شفلر
بچه نداشت، آرزو داشت بچه‌ای داشته باشد تا برایش بیافد، اگر به دست او و به
دست شفلر بود از صمیم قلب برای یک بچه قلاب بافی می‌کرد، منجوق دوزی
می‌کرد، با کوک‌های ضربدری حاشیه‌اش را تزیین می‌کرد.

در اینجا وارد شدم تا الف ب کوچک و بزرگ را بیاموزم. به خود زحمت دادم که به چینیها و ره آوردهای سفر زیانی نرسانم. به اصطلاح صدای شیشه شکنم را در خانه گذاشتم، وقتی به نظر گرتشن به اندازه کافی طبالي شده بود، این کارش را که با لبخند و نمایش دندانهای طلایی اسپیاش طبل را از روی زانویم بر می داشت و بین خرسهای تدی می گذاشت، نادیده می گرفتم.

با دو عروسک کته - کروس دوست شدم، آنها را بغل کردم، مژه های این خانمها را که همواره تعجب زده می نگرفند خواباندم تا این دوستی دروغین، که به همین دلیل تا بدین حد واقعی می نمود، قلب دورج صاف دورج تابدار بافته شده گرتشن را مجدوب خود سازد.

نقشام بد نبود. در همان ملاقات دوم گرتشن قلبش را باز کرد، یعنی همان طور که جوراب را می شکافند او قلبش را باز کرد و به من همه طول نخ سایده شده و در اینجا و آنجا گره خورده آن را نمایاند، او همه قفسه ها، جعبه ها و قوطیها را برابر گشود، همه آن آشغالهای مروارید دوخته را جلویم پهن کرد، توده ای از لباس بچگانه، پیش بند بچگانه، شلوار بچه گانه که برای پنج فلوها کافی بود، آنها را برابر اندام من گرفت، تنم کرد و باز درآورد. آنگاه مدالهای شفتر را که در اتحادیه جنگاوران اخذ کرده بود نشانم داد، پس از آن عروسکهایی را که پاره ای از آنها با عکسهای ما یکی بودند و عاقبت، چون لباسهای نوزاد را بار دیگر جابجا کرد و به دنبال چیزی گشت، کتابها نمایان شدند؛ او سکار قویاً اعتقاد داشت که پشت چیزهای بچگانه کتاب پیدا خواهد کرد؛ او سکار شنیده بود که گرتشن و ماما درباره کتاب حرف می زدند؛ او سکار می دانست هر دوی آنان، که همزمان نامزد بودند و بالاخره هم تقریباً با هم و در جوانی عروسی کردند، با علاقه کتاب عوض می کردند، هر چند کتاب که در مغازه کتاب کرایه دهی نزدیک سینمای فیلم پالاس برای کرایه دادن وجود داشت، آن دو کرایه کرده بودند، تا مشحون از مواد خواندنی بتوانند دنیای محترم عطاری و نانوایی خود را گسترده تر و مجلل تر سازند.

آنچه گرتشن می توانست به من عرضه کند زیاد نبود. او، از زمانی که

می‌بافت دیگر نمی‌خواند، مایل بود مثل ماما، که به خاطر یان برونسکی دیگر وقت خواندن نداشت، مجلدات قطره‌تعاوی کتاب را، که هر دو مدتها بود عضو آن بودند، به مردم دیگر هدیه کند که هنوز می‌خوانند چون نمی‌بافند و یان برونسکی هم نداشتند.

کتابها به هر حال کتابند و به همین لحاظ مقدس. آنچه یافتم در هم برهم بود، لابد قسمت اعظم مربوط به جعبه کتابهای برادرش تُو بود، که بر عرش کشته دوگربانگ به مرگ ملاحتی مرده بود. هفت با هشت جلد تقویم کشتهای کوهنر پر از کشتهایی که مدتها بود غرق شده بودند، درجات دریانوری امپراتوری، پاول بنکه فهرمان دریاها اینها نمی‌توانست آن آمالی باشد که قلب گرتشن خواهان آن می‌بود. تاریخ شهر دانزیک اثر اریش کایزر و تاریخ جنگ در اطراف رم که مردی به نام فلیکس داهان با کمک توتیلا، تیتا، بلیزار و نارسیس انجام داده بود لابد باید جلدش در دستهای برادری که به دریا می‌رفت، رنگ پریده شده باشد. در قفسه کتابهای گرتشن یک کتاب نظرم را جلب کرد که درباره بدھکار و بستانکار حساب پس می‌داد و همچنین تا حدودی خویشاوندی انتخابی گونه و کتاب کلفتی با عکسهای فراوان: راسپوتین و زنها. پس از تأملی طولانی - تعداد کتابها خیلی کمتر از آن بود که بتوانم سریع تصمیم بگیرم - بی‌آنکه بدانم به چه چیز دست اندازی می‌کنم، فقط به پیروی از صدای درونی معروف، نخست به راسپوتین و سپس به گونه دست انداختم.

این دست اندازی دوگانه، زندگی مرا، حداقل آن قسمتی از زندگانیم را که جدا از طبلم به خود اجازه گذران آن را می‌دهم، مسلم می‌سازد و تحت تأثیر قرار می‌دهد. تا به امروز هم - که اوسکار تشنۀ دانش کتابخانه آسایشگاه بازتوانی و شفابخشی را کم کم به داخل اتفاقش منتقل کرده - در حالی که برای شیلر و هم پیمانهایش سوت می‌زنم، بین گونه و راسپوتین در نوسانم، بین آن شفابخش و آن دانا بر همه چیز، بین تاریکی‌ای که زنها را مقید می‌ساخت و روشنایی شاعری والاقدر که با رغبت در قید زنها مقید می‌شد. اگر بعضی اوقات خود را

بیشتر وابسته به راسپوتین می‌دانم و از بی‌خبری گوته و حشت‌زدهام، ناشی از این تردید است: او سکار اگر به دوران گوته طبالي می‌کردی، از وجودت آنچه غیرطبیعی است بازمی‌شناخت، تو را به عنوان موجودی غیرطبیعی محکوم می‌ساخت و طبیعت خود را - که تو همیشه، حتی زمانی که تراوشی غیرطبیعی دارد، تحسین می‌کنی و در آرزوی آنی - با شیرینی، بیش از حد شیرین، تغذیه می‌کرد و تو موجود بیچاره را هم، اگر نه با مشت، با مجلد کلفت دانش رنگهاش فرو می‌کوبید.

برگردیم به راسپوتین، به کمک گرتشن شفلر الفبای کوچک و بزرگ را به من آموخت، به من آموخت با زنها مهربان باشم و هر وقت گوته مرا می‌آزد، از من دلجویی می‌کرد.

خواندن را آموختن و در عین حال خود را به نادانی زدن، به این سادگی نبود. این کار مشکلتر از سالها نظاهر به بچه رختخواب خیس کن بود. برای خیس کردن رختخواب کافی بود هر روز صبح نقصانی را به نمایش گذارم که در واقع می‌توانستم از آن چشم پوشی کنم. ولی خود را به نادانی زدن، برایم بدین معنی بود که پیشرفت سریع‌ام را پشت کوه پنهان دارم، مبارزه‌ای دائمی با خودخواهی دوران آغاز روشنفکری. اینکه بزرگترها مرا رختخواب خیس کن می‌شناختند در درونم با تکان دادن شانه‌ها تحمل می‌کردم، ولی اینکه می‌بایست سال تا سال جوانکی احمق را به نمایش گذارم هم او سکار و هم معلمه‌اش را آزار می‌داد.

به محضی که کتابها را از بین لباسهای بچگانه برداشتیم، گرتشن موضوع را درک کرد و قیه‌کشان وظیفه آموزگاری خود را استقبال کرد. توفیق یافتیم آن انسان سرتاپا بافته شده بی‌بچه را از کرک بیرون کشم و تقریباً سعادتمنده سازم. خوشتی می‌داشت اگر بدھکار و بستانکار را به عنوان کتاب درسی انتخاب می‌کردم؛ ولی روی راسپوتین اصرار ورزیدم و همچنان خواستار راسپوتین ماندم، وقتی یک کتاب الفبای واقعی برایم خرید و تصمیم گرفت مرا به حرف زدن و ادار سازد، وقتی مدام از رمانی کوهستانی به افسانه کوچولوی

دماغ گنده و قصه «شستک» می‌رسید، عاقبت فریادزدم «راسپوتین!» یا «راشوشین!» و کاملاً ابلهانه در دو جزء «راشو، راشو!» صدای او سکار شنیده می‌شد تا از طرفی گرتشن در ک کند چه متنی مورد علاقه من است، از طرف دیگر همچنان درباره ژنی رشدیافته و در ک سریع من در نادانی بماند.

به سرعت آموختم، به طور منظم و بی‌آنکه فکر کنم. پس از یک سال خود را در پترزبورگ احساس کردم، در اتفاقهای خصوصی همه عروسهای برخود مسلط، در اتفاق سارویچ بیمار، بین دعاخوانان و کشیشها، در پایان شاهد مجالس عیاشی راسپوتین بودم که نظیر مجالس عیاشی خانگیمان می‌بود. رنگ آمیزی برابر سلیقه من، مربوط به شخصیتی در مرکز می‌شد. تصاویر پراکنده در کتاب هم، که راسپوتین ریشو را با چشمانی عمیق بین زنهای جوراب سیاه پوشیده و جز این عریان نشان می‌داد، بیانگر همین نکته بود. از مرگ راسپوتین متأسف شدم: او را با کیک زهرآلود، با شراب زهرآلود مسموم کردند، آنگاه، چون مقدار بیشتری از آن کیک خواست، او را با پیستول تیر زدند، و چون با سرب در سینه مشتاق رقصیدن شد او را بستند و در سوراخی در یخهای نوا غرق کردند. این کارها را افسران مرد انجام دادند. خانمهای پایتخت، پترزبورگ هرگز به راسپوتین کیک زهرآلود نمی‌دادند، ولی جز آن هر چه که او خواستار آن بود می‌دادند. زنهای به او اعتقاد داشتند، در حالی که افسران جوان نخست می‌باشت او را از سر راه بردارند تا بار دیگر بتوانند به خودشان معتقد گردند.

معجزه بود که نه فقط من به زندگی و پایان زندگی آن ورزشکار شفابخش علاقمند شدم، بلکه گرتشن هم بار دیگر به خواندن متون اولین سالهای ازدواجش باز گشته بود، به هنگام خواندن به صدای بلند گاه از خود بیخود می‌شد، وقتی لغت هرزگی بکار می‌رفت بر خود می‌لرزید، لغت معجزه‌زای هرزگی را به نحو خاصی بیان می‌داشت، وقتی هرزگی را بیان می‌داشت برای هرزگی آماده بود و با وجود این نمی‌توانست از هرزگی مفهومی را در ک کند. هر وقت ماما همراه من به جاده کلین‌ها مر می‌آمد و در منزل بالای نانوایی در تدریس من شرکت می‌کرد، وضع بدتر می‌شد. این کار گاهی به

هرزگی منتج می‌گشت، خواندن خودش هدف می‌شد و نه دیگر تدریس او سکار کوچولو، بعد از هر سه جمله خنده‌ای دو نفره، لبها خشک می‌شدند و ترک می‌خوردند، آن دو زن شوهردار، چون راسپوتین چنین می‌خواست، دائم به هم نزدیکتر می‌شدند، روی متکاها روى راحتى نا آرام می‌گشتند، به فکر می‌افتدند، رانهایشان را به هم می‌فشدند، خندهٔ مقدماتی مبدل به ناله می‌شد، آنگاه دوازده صفحه راسپوتین خوانده شده بود، کاری که شاید تمایلی بدان نداشتند، شاید انتظارش را نمی‌کشیدند، ولی در بعدازظهری روشن با کمال میل پذیرا می‌شدند، لاید راسپوتین هم اعتراضی نداشت، چیزی بود که مجانی و تا به ابد توزیع می‌کرد.

بالاخره پس از آنکه زنها هر دو خدای من می‌گفتند و از ندانم کاری با موهای آشفته خود ور می‌رفتند، ماما اظهار نگرانی می‌کرد: «او سکار کوچولو واقعاً هیچ چیز از اینها نمی‌فهمد؟» گرتشن او را آرام می‌ساخت «ولی از کجا، این همه زحمت می‌کشم، ولی او یاد نمی‌گیرد که یاد نمی‌گیرد، خواندن را که لاید هرگز نخواهد آموخت.»

و برای آنکه نادانی تغییرناپذیر مرا شهادت داده باشد اضافه می‌کرد: «فکرش را بکن آگنز، صفحه‌ها را از راسپوتین می‌کند، گلوله می‌کند و غیب می‌شوند. گاهی می‌خواهم دست بردارم، ولی وقتی می‌بینم چه اندازه این کتاب باعث خوشوقتی اش می‌شود می‌گذارم آن را پاره کنم. به آلكس گفتم برای کریسمس یک راسپوتین نو برایمان عیدی بیاورد.» بنابراین موفق شده بودم - شما لاید می‌فهمید - آرام آرام طی سه یا چهار سال - برای این مدت طولانی گرتشن شفلر به من درس می‌داد - بیش از نیمی از صفحات کتاب راسپوتین را بکنم، با نمایش رفتاری ابلهانه اما با ملاحظه کندم، چماله کردم تا پس از آن در خانه، در گوشه محل طبایم زیر شیروانی از زیر پولور بیرون بکشم، صاف کنم و پنهانی نگاهدارم، بدون مزاحمت زنها آنها را بخوانم. با گونه هم همین رفتار را کردم، هر چهار روز یک بار در ساعت درس با فریاد «دوته» گرتشن را به تدریس گونه وادار می‌ساختم. نمی‌خواستم تنها به راسپوتین تکیه کنم، چون خیلی

زود برایم مشخص گشت که راسپوتنین گوته را یا گوته راسپوتنین را به دنبال خود می‌کشد، حتی اگر لازم باشد آن را خلق می‌کند تا پس از آن بتواند محکومش سازد.

هر گاه او سکار با کتاب اوراقش زیر شیروانی یا در انباری آفای هایلاند پیر، پشت اسکلت‌های دوچرخه چمباتمه می‌زد و اوراق مجزای خوبشاوندی انتخابی را با دسته‌ای از اوراق راسپوتنین قاطی می‌کرد، همانطور که اوراق بازی را قاطی می‌کنند، این کتاب نازه را با شگفتی متزايد و لبخندزنان می‌خواند، او سکار او تیلیه را می‌دید که بازو در بازوی راسپوتنین در باغستانهای مرکزی می‌گشت و گوته رامی‌دید که با اولگا، نجیبزاده‌ای عیاش در سورتمهای نشسته و در پترزبورگ زمستان‌زده از مجلس هرزگی به مجلس هرزگی دیگری می‌راند. باز برگردیم به اتاق درس من در جاده کلین هامر، گرتشن، با آنکه به نظر نمی‌رسید پیشرفتی داشته باشم، چون دختر کی به خاطر من خوشحال بود. در کنار من وزیر دستان ناپیدا، ولی با وجود این پشمalo و شفابخش راسپوتنین روس شکوفا می‌شد، حتی کاکتوسها و برگ سبزهای داخل اتاقش هم شکوفا می‌شدند. در آن سالها شفلر می‌بایست دستهایش را از خمیر بیرون کشیده و کلوچه نانواخانه‌اش را با کلوچه دیگری تعویض کرده باشد. گرتشن میل مفرطی داشت که توسط شفلر خمیر شود، ورباید، تلقیح شود و بپزد. کی می‌داند چه چیز از تنور خارج می‌شد؟ شاید در نهایت بچه‌ای، گرتشن محقق چنین خوشحالی‌ای می‌بود.

ولی اکنون پس از خواندن متن تحریک کننده راسپوتنین با چشمانی آتشین و موهای پریشان آنجا نشسته بود، دندانهای طلایی اسپیاش را حرکت می‌داد ولی چیزی برای گاز گرفتن نداشت، خدای من می‌گفت و منظورش خمیر ترش از لی بود، چون ماما، که پان را داشت، نمی‌توانست به گرتشن کمکی کند، ممکن بود که دقایق پس از این قسمت از تدریس به بدبهختی منجر گردد، اگر گرتشن این چنین خوش قلب نمی‌بود.

از جا می‌پرید و می‌رفت توی آشپزخانه، با آسیاب قهوه باز می‌گشت و

آن را چون معشوقی در آغوش می‌گرفت، در حالی که قمهوه خرد می‌شد با حرارت و به کمک ماما تصنیف «چشمان سیاه» یا «زعفران قرمز» را می‌خواند، چشمان سیاه را به آشپرخانه همراه می‌برد، آب را می‌گذاشت بجوشد، ضمن اینکه آب روی شعله گاز داغ می‌شد، می‌دوید پایین توی نانوایی، از آنجا اغلب به رغم اعتراض شفلر تازه و کنه می‌آورد، میز را با فنجانهای گلدار، خامه‌دان، قنددان، چنگال شیرینی خوری می‌چید و بین آنها بنفسه فرنگی می‌پراکند، قمهوه را می‌ریخت، توجیهش را به آهنگهایی از اپرت «سارویچ» معطوف می‌داشت، شیرینی کرم‌دار «استخوان عشق» و نان عسلی تعارف می‌کرد، سربازی در ساحل ولگا ایستاده، کیک کرم‌دار خلال بادام زده «حلقه فرانکفورت»، در آنجا فرشتگان فراوانند، همچنین «بزه سفیده تخم مرغ» بسیار شیرین با خامه زده؛ ضمن جویدن، اکنون با فاصله لازم، باز سخن از راسپوتین می‌شد، پس از مدتی کوتاه سیر از شیرینی آن دو می‌توانستند درباره بی‌آبرویهای دوران‌ساز اظهار خشم کنند.

در آن سالها بیش از حد شیرینی می‌خوردم. به طوری که می‌توان در عکسها هم مشاهده کرد، او سکار از شیرینی بزرگتر نمی‌شد، ولی چاقتر و بدقيافه می‌شد. اغلب به خاطر ساعتها درس زیاده از حد شیرین در جاده کلین هامر راه دیگری نمی‌شناختم جز اینکه در جاده لاپز پشت میز پیشخوان مغازه، به محضی که ماتزرات دور از شعاع دید بود، تکه نان خشکی را به نخ بیندم، در بشکه نروژی محتوی شاه ماهی در شورآب فرو برم و بگذارم خوب خیس بخورد. شما نمی‌توانید تصور کنید، که پس از مصرف زیاده از حد شیرینی، این لقمه برای تحریک استفراغ چه اندازه مفید است. بارها او سکار برای اینکه لاغر شود، در مستراح خانه بیش از یک گلدن دانزیک شیرینی محصول نانوایی شفلر از خود پس داد؛ آن روز گاریک گلدن خیلی پول بود.

تدریس گرتشن را با چیز دیگری هم می‌بایست جبران کنم. او که با علاوه‌ای زیاد لباس بچه می‌دوخت و می‌بافت، مرا مبدل به عروسک خیاطی خود کرده بود. بایستی پیش‌بند، شب‌کلاه، شلوار، پالتو با یا بدون سرپوش با هر نوع

دوخت، هر نوع رنگ و از هر نوع پارچه را تن کنم و تحمل کنم.
نمی‌دانم، آیا ماما بود، یا گرتشن که به مناسبت هشتمین سالگرد تولد من
مرا مبدل به سارویچ کرد و برای تیرباران ارزنده ساخت. در آن زمان فرهنگ
راسپوتین در نزد زنها به حد اعلی خود رسیده بود. در عکسی از آن دوران در
کنار کیک جشن تولد، که هشت شمع آن را دوره کرده‌اند، در پیشندی به
سبک روسی نقش دوزی شده، در زیر سرپوش قزاقی کع گذاشته، در پشت قطار
فشنگ‌هایی چپ و راست بسته، در شلواری سفید پف‌دار و چکمه‌هایی کوتاه
ایستاده‌ام. جای خوشوقتی است که طبلم اجازه داشته در عکس دیده شود. چه
سعادتی که گرتشن شفلر، احتمالاً بنا به خواهش من، برایم لباسی برید، دوخت
و بالاخره تنم کرد که به حد کافی ساده و مناسب خوشاوندی انتخابی بود تا
هر دو روح من شهادت دهند، بنابراین مرا با طبلی در عین حال هم به
پترزبورگ و هم به ویمار نزد مادران ببرند تا با خانمها محفل هرزگی برقرار
کنند.

آوازی با تأثیری دور

خوانده شده از اشتوک نورم

دوشیزه دکتر هورن اشتر، که تقریباً هر روز به اندازه کشیدن یک سیگار به اتفاق من می‌آید، گرچه به عنوان پزشک با من رفتار می‌کند ولی هر بار توسط من معالجه شده و کمتر عصبی اتفاق را نمی‌کند، او، که به حدی شرمزده است که فقط با سیگارش روابط نزدیک دارد، دائم ادعا می‌کند: من در دوران جوانی روابطی محدود داشتم و با بچه‌های دیگر بسیار کم بازی کرده‌ام. آنچه مربوط به بچه‌های دیگر می‌شود، ممکن است حق داشته باشد.

چنان گرفتار برنامه آموزش گرتشن شفلر بودم و بین گونه و راسپوتین به این طرف و آن طرف کشیده می‌شدم که حتی در صورت تمايل هم وقت چرخ چرخ عباسی و گرگم و گله می‌برم رانداشتم. هر وقت هم، که همچون دانشمندی، از کتاب دوری می‌جستم و حتی بر الف ب هم نفرین می‌فرستادم و در حصد برمی‌آمدم با مردمان ساده رابطه برقرار کنم، ناچار با بچه‌های خانه استیجاری خودمان برخورد می‌کردم که اگر پس از چند تماس با آن آدمخوارها

توفیق می‌یافتم سالم بر سر درس خود بازگردم، می‌بایست خوشحال باشم.
او سکار می‌توانست از منزل والدینش یا از راه مغازه خارج شود، در این صورت به جاده لابز می‌رسید، اگر در منزل را از پشت می‌بست در راه پله بود، دست چپ امکان رفتن به خیابان وجود داشت، یا چهار طبقه تا زیر سقف جایی که ماین موزیسین ترومپت می‌زد، آخرین انتخاب حیاط خانه استیجاری و خیابان سنگفرش بود. در شنهای لگد خورده حیاط خرگوشها زیاد می‌شدند و گرد فرشها گرفته می‌شد، زیر شیروانی گذشته از موزیک دو نفره و آفای ماین هست، منظره دور دستها و آن احساس زیبا ولی فریبنده آزادی وجود داشت که همه بالا روندگان از مناره‌ها به دنبال آنند، که ساکنین اتاقهای زیر شیروانی را مبدل به مردمانی احساسی می‌کند.

در روزهایی که گرد فرشها گرفته نمی‌شد، پسر بچه‌های خانه استیجاری روی دارچوب گردگیری ورزش می‌کردند. به ندرت در حیاط بودم. فقط انباری آفای هایلاتت پیر تا حدودی برایم محفوظ بود، چون پیر مرد به من اجازه می‌داد به انبارش بروم ولی به پسر بچه‌ها اجازه نمی‌داد به چرخ خیاطیهای زنگ زده، دو چرخهای قراضه، پیچها، حلقه‌ها، قلاب، گیره و میخهای کج شده و دوباره راست کرده‌ای که در قوطی سیگار نگاهداری می‌شد نگاه بیندازند. مشغولیات آفای هایلاتت همین بود: اگر از تخته‌های جعبه‌ای میخ بیرون نمی‌کشید، میخهایی را که روز قبل بیرون کشیده بود روی سندان با چکش راست می‌کرد. گذشته از این که هیچ میخی را نمی‌گذاشت از بین رود، مردی بود که برای جابجا شدن کمک می‌کرد، در روزهای جشن خرگوش می‌کشت، همه جا در حیاط، در پلکان و زیر شیروانی بزاق تباکوی جویدنی‌اش را تف می‌کرد.

روزی که بچه‌های خانه ما، مثل همه بچه‌های دیگر، خواستند کنار انباری او سوپ بپزند، نوخی ایکه، از هایلاتت پیر خواهش کرد سه بار در سوپ آنها تف کند. پیر مرد از دور دست این کار را کرد و سپس در انباریش پنهان شد و شروع به کوبیدن میخها کرد. آکسل میشکه مخلفات دیگر سوپ، آجر خردشده‌ای را داخل سوپ ریخت، او سکار با کنکجاوی این پخت و پز را

تماشا می کرد، ولی در فاصلهٔ متناسبی ایستاده بود. آکسل میشکه و هاری شلاگر از کنه پاره و پتوهای مندرس چیزی شبیه به چادر برپا داشته بودند تا هیچ بزرگتری داخل دیگ سوپشان را نبینند. هنشن کولین چیزهایش را خالی کرد و دو قورباغه زنده، که در آبگیر آکسیون گرفته بود، توی سوب آرد آجر انداخت. سوزی کا تر، تنها دختر در چادر، تعجبزده می نمود که چرا قورباغه‌ها اینسان بی سر و صدا، حتی بدون کوششی برای آخرین جهش، در سوب فرو رفته‌ند. نخست نوخی ایکه شلوارش را باز کرد، بدون آنکه ملاحظه سوزی را بکند، داخل دیگ شاشید. آکسل، هاری و هنشن کولین هم بعد از او همین کار را کردند. کزشن کوچولو که خواست به ده ساله‌ها پز دهد، دولش چیزی بیرون نداد. همه نگاهها متوجه سوزی شد، آکسل میشکه کماجдан لعابی آبی رنگی، که لبه‌هایش ضربه‌یده بود، به او داد. او سکار در واقع خواست فوراً برود، ولی باز هم صبر کرد تا سوزی، که ظاهراً زیر لباسش شلوار نپوشیده بود سرپا نشست، زانوها را تا کرد، کماجدان را زیر خودش گذاشت، به دماغش چین انداخت در همان حال صدای زنگ کماجدان افشاء کرد که سوزی هم چیزی برای سوب داشت.

آن روز فرار کردم. نبایست فرار می کردم، بایست آرام می رفتم. ولی چون دویدم، همه کسانی که قبلًا به داخل سوب خیره شده بودند، مرا در حال گریختن دیدند. صدای سوزی کا تر که می گفت «اون میخواود چغلیمونو بکنه، واس چی اینجور میدوه!» در پشت سرم شنیدم، هنوز هم این صدا پشتم را سوزن سوزن می کرد که از چهار طبقه پلکان بالا دویدم، وقتی به زیر شیروانی رسیدم توانستم بار دیگر آرام تنفس کنم.

هفت سال و نیم داشتم. سوزی شاید نه ساله بود. کزشن کوچولو کمتر از هشت سال، آکسل، نوخی، هنشن و هاری ده یا یازده سال داشتند. ماریا تروچینسکی هم بود. او کمی مسنتر از من بود، ولی هیچ وقت در حیاط بازی نمی کرد، بلکه با عروسکهایش در آشپزخانه مادر تروچینسکی یا پیش خواهر بزرگترش گوسته، که در کودکستان انگلیلیون کمک می کرد، بازی می کرد.

اگر من امروز هم وقتی زنها در شاشدان شب ادرار می‌کنند، تحمل
شنیدنش را ندارم جای تعجب نیست، چون او سکار در آن زمان وقتی بالمس
کردن طبلش گوشهاش را آرام ساخت، خود را زیر شیروانی از سوپی که آن
پایین در غلیان بود دور تصور کرد، همه آمدند، با پای برخene و با کفشهای
بنددار، همه کسانی که چیزی به سوپ اضافه کرده بودند، نوخی سوپ را همراه
آورد. اطراف او سکار را گرفتند، دنبال دیگران کژش کوچولو هم آمد.
یک دیگر را فشار دادند و آهسته گفتند: «بالا!» آکسل او سکار را از عقب
گرفت، در بازوی خود فشد، بی اراده ساخت. سوزی با دندانهای منظم
مرطوبش، با زیان میان دندانهای خندان بود و برای آنچه انجام می‌شد اهمیتی
قابل نبود. نوخی قاشق را برداشت، آن قاشق حلی را روی رانش پاک کرد و
برق انداخت، قاشق را در دیگی، که بخار از آن متصل است بود، فرو برد، آهسته بر
هم زد، درجه مقاومت سوپ را، همانند زن خانه‌دار، آزمود، برای سرد کردن
قاشق پر به آن فوت کرد و بالاخره با آن مرا تغذیه کرد، من چنین چیزی دیگر
هرگز نخوردم، طعمش برای همیشه به یادم خواهد ماند.

وقتی آن جماعت تا بدان حد نگران از من، مرا تنها گذاشتند، چون به
نوخی روی دیگ سوپ حالت تهوع دست داده بود، من هم به گوشهاخ خزیدم
که در آن ایام چند تخت خواب را گذاشته بودند و آن چند قاشق سوپ قرمز
رنگ را استفراغ کردم بی‌آنکه در بالا آورده‌هایم باقیمانده قورباوغه‌ها را بیابم. از
جعبه‌ای در قسمت باز سقف بالا رفتم، حیاطهای دور دست را نگریستم، باقیمانده
خرده آجر را زیر دندانم حس کردم، تمایل شدیدی برای انجام کاری احساس
کردم، پنجره‌های خانه‌های دور در خیابان مارین و شیشه‌های براق آنها را نگاه
کردم و فریاد زدم، با تأثیری بر دور دست در همه جهت‌ها خواندم، گرچه
نتوانستم توفیقی را شاهد باشم ولی از امکان تأثیر آوازم بر دور دست چنان مطمئن
شدم که از آن پس حیاط و حیاطها برایم تنگ نمود، که بی‌قرار دور دستها و
مناظر دور دست از هر امکانی استفاده می‌کردم تا تنها یا دست در دست ماما از
جاده لابز، از حومه شهر و از سوپ‌پزها در حیاط خانه مان دور گردم.

پنج شنبه هر هفته ماما در شهر خرید می کرد، اغلب مرا همراه می برد، همیشه، وقتی قرار بود از زیگیس موند مارکوس در پاساژ سویگهاوس در میدان کولن مارک طبل نویی خریده شود، مرا همراه می برد. در آن زمان، بین هفت و نه سالگی یک طبل را چهار ده روزه از کار می انداختم. از ده سالگی تا چهارده سالگی یک هفته هم طول نمی کشید تا یک حلبي سوراخ شود. بعدها موفقیت حاصل شد، از طرفی طبل نو تنها در یک روز طبالي تبدیل به قراضه شود، از طرف دیگر، در حالت آرامش روحی، سه تا چهار ماه با ملاحظه و در عین حال محکم بر آن بنوازم، بی آنکه به حلیم، صرفنظر از ترکهای جزیی لاک آن، زبانی وارد آید.

ولی اکنون صحبت از دورانی است که حیاط را با داربست فرش نکانی، با هایلانت پیر میخ راست کن، با بچه های سوب پز رها کردم و با ماما هر چهار ده روز یک بار به مغازه زیگیس موند مارکوس وارد می شدم، در مجموعه طبلهای حلبي بچگانه اش یک حلب نو انتخاب می کردم. گاهی هم، وقتی طبلم هنوز تا حدی سالم بود، ماما مرا همراه می برد و بعداز ظهری را در شهر کهنه رنگارنگ، کمی موزه مانند، همواره آکنده با صدای این یا آن ناقوس کلیسا، می گذراند.

معمولًا این بازدیدها با نظمی مطلوب انجام می شد. چند خرید در مغازه لایزر، اشترن فلد یا ماخویتیس، سپس ملاقات از آقای زیگیس موند مارکوس، که عادتش شده بود برای ماما درباره اسباب بازیهای دوست داشتنی و برگزیده حرف بزند. بی تردید از ماما دلربایی می کرد، ولی تا آنجا که می دانم بیشتر مداعی بود، وقتی دست مامای مرا، که آنها را همچون طلا قیمتی می خواند، با حرارت در دست می گرفت و بی صدا می بوسید، هر گز خود را فراموش نمی کرد - جز آن زانو زدن که در همین جا صحبت از آن خواهد بود.

ماما، که از هادریزرگ کولجایچک اندامی قوی، پر و با ابهت همراه با سرخوشی و خودنمایی ای قابل تحمل به ارث برد، خدمات زیگیس موند مارکوس را از این لحاظ خواستار بود که می توانست در مغازه او نغ ابریشمی را به

قیمت بسیار ارزان، جوراب زنانه بی نقص را، که در معامله ته مانده انباری خریداری شده بود، تقریباً هدیه دریافت کند. بگذریم از طبل حلبي من که هر چهارده روز یک بار با گذاشتن قیمتی مسخره روی پیشخوان مغازه خریداری می شد.

در جریان ملاقات آن روز، درست ساعت چهار و نیم بعداز ظهر، ماما از زیگیس موند مارکوس خواهش کرد، اجازه دهد مرا، او سکار را نزد او در مغازه بگذارد، چون کار مهمی را باید انجام دهد. مارکوس با لبخندی مرموز و با سخنانی پر آب و تاب به ماما قول داد، در مدتی که ماما دنبال کار مهمش می رود، مرا، او سکار راهمچون تخم چشمانش نگاهداری کند. تمسخر ملایم ولی نه موهن او، که به جملاتش طنینی خاص می داد، موجب گردید که ماما چند بار سرخ شود و حدس بزند که مارکوس موضوع را می داند.

ولی من هم نوع آن کار را می دانستم، که ماما آن را مهم خواند، که با آن علاقه دنبال آن می رفت. مدتی او را به پانسیونی در کوچه تیشلر همراهی کرده بودم، آنجا او از پلکان بالا می رفت، حدود سه ربع ساعت می ماند، من نزد مدیره پانسیون، که اغلب در حال چرت زدن بود، در پشت لیوانی لیموناد، که همیشه به یک سان بدطعم بود و بدون حرفی جلویم گذاشته می شد، باید حبر می کردم تا ماما تغییر نکرده بازمی گشت، به مدیره، که در حال خواب و بیداری بود، تعارفی می کرد، دست مرا می گرفت و از پاد می برد که حرارت دستش افشاء کننده است. با دست داغ در دست می رفتم به کافه ویتسکه در کوچه ول ویر، ماما قهوه ترک دستور می داد، او سکار یک بستنی لیمویی و منتظر می ماندند تا فوری، و ظاهراً ناگهانی، یان برونسکی هم از آنجا بگذرد، سر میز ما بنشیند، برای خودش یک قهوه ترک روی صفحه مرمرین آرامش بخش و خنک میز سفارش دهد.

آن دو برابر من بی پرده سخن می گفتند و دائماً درباره چیزی صحبت می کردند که مدت‌ها بود می دانستم: ماما و عموماً یان تقریباً به طور منظم هر پنج شنبه در اتاق پانسیونی که یان اجاره کرده بود با هم ملاقات می کردند تا سه

ربع ساعت با هم باشند. احتمالاً این یان بود که خواست که مرا دیگر به کوچه تیشلر و پس از آن کافه ویتسکه نبرند. ضمناً این کار خیلی بی‌شرمانه و بی‌شرمانه‌تر از آن بود که ماما مهم نمی‌دانست که من شاهد لحظات پس از عشق بازی او باشم، که به حقانیت آن همیشه، حتی بعدها هم معتقد ماند.

بدین ترتیب، بنابر تمایل یان، تقریباً هر پنج شنبه بعداز ظهر از چهار و نیم تا کمی قبل از ساعت شش نزد زیگیس موند مارکوس می‌ماندم، اجازه داشتم مجموعه طبلهای حلبی‌اش را تماشا کنم، اجازه داشتم - کجا دیگر برای او سکار چنین فرصتی دست می‌داد - بر چندین طبل در یک زمان بنوازم و به چهره همچون سگ مارکوس بنگرم. اگر هم نمی‌دانستم افکارش از کجا می‌آیند، ولی می‌توانستم حدس بزنم به کجا می‌روند، که افکارش در کوچه تیشلر سرگردانند، آنجا در نمره‌دار اتفاقها را می‌خراشند و یا همانند لازروس بیچاره زیر میز مرمرین کافه ویتسکه انتظار می‌کشند؟ انتظار خردمندها را.

اما و یان بروننسکی خردمند ریزی باقی نمی‌گذاشتند. همه را خودشان پاک می‌خوردند. اشتها بی‌عظیم داشتند که هرگز تمامی نداشت و خودش دم خودش را گاز می‌گرفت. به حدی به خود مشغول بودند که فکر مارکوس را در زیر میز حداکثر چون نوازش ناخوانده جریان هوا تلقی می‌کردند.

در آن روز بعداز ظهر - باید در سپتامبر بوده باشد، چون ماما مغازه مارکوس را در کت و دامنی پاییزی به رنگ قهوه‌ای ترک کرد - چون می‌دانستم مارکوس پشت پیشخوان مغازه‌اش غرق شده، دفن شده و لابد از بین رفته است، با طبل تازه خریده‌ام از مغازه رفتم بیرون به پاساز سویگ هاووس، آن تونل سرد تاریک که در دو طرفش مغازه‌های برگزیده‌ای بود، مثل مغازه جواهرفروشی، مواد غذایی لذیذ و کتاب فروشی، ویترین کنار ویترین. ولی آن کالاهای قطعاً با قیمت مناسب، ولی برای من غیر قابل پرداخت، مرا مجدوب نمی‌کرد؛ بلکه می‌خواستم از تونل خارج شوم و به میدان کولن مارک بروم، در آن نور غبار آلود برابر نمای سویگ هاووس، که به رنگ خاکستری آن گلوله‌های توب متفاوتی نشانده شده بود که از محاصره‌های متفاوتی شهادت می‌دادند تا آن

قوزهای آهنین در خاطره هر رهگذری، تاریخ شهر را زنده کند. گلوله‌ها برای من بیانگر نکته‌ای نبود، به خصوص که می‌دانستم آنها خودشان در جرز باقی نمانده‌اند، بلکه بنایی در این شهر وجود داشت که در اداره ساختمان و اداره حفاظت آثار فرهنگی کار می‌کرد و دستمزد می‌گرفت برای آنکه تجهیزات قرنهای گذشته را در نماهای کلیسا، شهرداری و همچنین در نمای جلو و عقب بنای سویگ هاووس کار بگذارد.

می‌خواستم به ناتر شهر بروم که در سمت راست با کوچه‌ای باریک و بدون نور از سویگ هاووس جدا می‌شد و ستونها ورودی اصلی خود را نمایان می‌ساخت. همان‌طور که فکر کرده بودم ناتر شهر را در این ساعت بسته یافتم - حدائق فروش بليط ساعت هفت باز می‌کرد بنابر اين بي تصميم طبالي کردم، عقب‌نشيني را مورد توجه قرار دادم، به سمت چپ چرخیدم تا آنکه او سکار بين اشتوك تورم و دروازه کوچه لانگه ايستاد، گذشتن از دروازه، ورود به کوچه لانگه و سپس پيچيدن به سمت چپ داخل کوچه ول وير را جرأت نکردم، چون در آنجا ماما و يان برونски نشسته بودند، اگر آنجا نبودند لابد در کوچه تيشلر تازه کارشان تمام شده بود و يا اينکه بين راه بودند تا قمهه تركشان را روی ميز مرمرین بنوشند.

نمی‌دانم چگونه از سواره‌روی میدان کولن مارک گذشتم، که در آن دائمًا ترامواها یا در صددند از داخل دروازه بگذرند و یا در حال زنگ زدن از داخل دروازه با حرکتی انحنایی وارد کولن مارک می‌شوند، خط هولتس مارک ايستگاه اصلی راه آهن. شاید يك بزرگتر مرا برد، احتمالاً يك پليس دستم را گرفت و مرا با ملاحظه از میان آن خطرها گذراند.

برابر برج اشتوك تورم بنا شده از آجر، که مستقیم به سوی آسمان کشیده بود، ايستاده بودم و در واقع اتفاقاً از آن بالا رفتم، به خاطر بي حوصلگي چوب طبلم را بين دیوار و چهارچوب آهن کوب در برج فرو بردم. به محضی که نگاهم را از آن بنای آجری بالا فرستادم، بالا فرستادنش از روی نمای برج مشکل بود، چون كبوترها دائمًا از سوراخهای دیوار و پنجره‌های برج بیرون

می پریدند تا کنار آبگیرها و کنگره‌ها لحظه‌ای کوتاه، بنا بر قیاس کبوتران، آرام گیرند، سپس بار دیگر با حرکات خود نگاه مرا از بنا جدا سازد.

فعالیت کبوتران مرا ناراحت کرده بود. نگاهم حیف بود، آن را برداشت و به طور جدی به مصرف رساندم، همچنین برای اینکه از ناراحتی خلاص شوم، هر دو چوب طبالی را به عنوان اهرم بکار بردم: در روی پاشنه حرکت کرد و قبل از اینکه کاملاً باز شود اوسکار داخل برج بود، روی پلکان مارپیچ، بالا رفت، هم‌اکنون پای راست را جلو می‌گذاشت، پای چپ را به دنبال می‌کشید، از آتاق شکنجه با ابزارهایی که تمیز نگاهداری شده و دقیق شرح داده شده بود گذشت، در ضمن بالا رفتن - حالا پای چپ را جلو می‌گذاشت، پای راست را دنبال می‌کشید - از پنجه شبکه‌دار نگاهی کرد، ارتفاع را حدس زد، به قطر عظیم دیوار توجه کرد، کبوتران را نرساند، همان کبوتران را پس از چرخش پلکان در طبقه بالاتر یافت، بار دیگر پای راست را جلو گذارد تا پای چپ را دنبال بکشد و چون اوسکار، پس از تعویض مجدد پاهای بدهد، به آن بالا رسید دوست داشت همچنان به بالا رفتن ادامه دهد، گرچه پای راستش و همچنین پای چپش سنگین شده بود. ولی پلکان زود تسلیم شده بود. اوسکار بی‌معنی بودن و ناتوانی بن‌کنندگان برج را درک کرد. من نمی‌دانم ارتفاع اشتوك تورم چه اندازه بوده و هست، چون از جنگ هم به سلامت گذشت. حوصله هم ندارم از پرستاربرونو کتابی درباره بنای آجری گوتیگ شرق آلمان تقاضا کنم. برآورد می‌کنم تا تاج برج به خوبی و خوشی چهل و پنج متر باشد.

این ناشی از زود تسلیم شدن پلکان مارپیچ برج بود که من می‌بايست در ایوانی که در اطراف قسمت بالای برج گردش می‌کرد، توقف کنم، نشستم، پاهایم را بین ستونکهای طارمی گذاشتم، خودم را به جلو خم کردم و از کنار ستونکی که با دست راست بدان چسبیده بودم به پایین، به کولن‌مارک نگریستم، درحالی که در سمت چشم از وجود طبلم که تمامی پلکان را همراه من بالآمده بود اطمینان یافتم.

نمی‌خواهم با شرح منظره چهار برج، همراه با صدای ناقوسهایی از قدیم

محترم، ظاهراً هنوز باهوای قرون وسطی که بر هزاران طرح خوب نقش شده است، و دیدگاه دورادور شهر دانزیک حوصله شما را سر بیرم. ضمناً خود را با کبوترها هم مشغول نمی‌دارم، گرچه ده‌ها بار گفته شده باشد که درباره کبوترها خوب می‌شود چیز نوشست. کبوتر در نظر من بیانگر هیچ نیست، کبوتر دریابی تا حدودی بیشتر. اصطلاح کبوتر صلح هم به نظرم فقط به صورت مخالف صحیح می‌رسد. پیام صلح را با اطمینان بیشتری به یک قوش یا حتی یک کرکس می‌سپردم تا به یک کبوتر، این مستأجر ستیزه گر زیر آسمان. خلاصه: بالای اشتوك تورم کبوتر نبود. ولی کبوتر بالای هر برج معمولی هست و به کمک روش خاص خودش وظیفه حفاظت از آثار را انجام می‌دهد.

نگاهم دنبال چیز دیگری می‌گشت: ساختمان تاتر شهر، که وقتی از سویگ هاووس بیرون آمدم، آن را بسته یافتم. عمارت صندوق با گنبدش شباهتی شیطانی به آسیاب قهوه سبک کلاسیک دارد که به نحوی احمقانه بزرگش کرده باشند، گرچه در بالای گنبدش دسته گردان را ندارد که لازم می‌بود تا در این معبد هنر و فرهنگ هر شب درامی پنج پرده‌ای را همراه با بازی بازیگران، صحنه‌ها، سوفلر، لباسها و ابزارها و همه پرها یک جا آسیاب کرد. این بنا مرا عصبانی می‌کند، از پنجراهای ستون دار سالن انتظارش آفتاب بعدازظهر در حال غروب با رنگی هر لحظه قرمزتر دست‌بردار نیست.

در آن ساعت، حدود سی متر بالاتر از کولن‌مارک، بالای تراموا و کارمندانی که اداره آنان تعطیل شده بود، بالای مغازه مارکوس با اجناس ارزانقیمت‌ش که بوی شیرینی داشت، بالای میزهای مرمرین خنک کافه ویتسکه، دو فنجان قهوه ترک، بالاتر از ماما و یان برونسکی، بالاتر از خانه استیجاری ما، حیاط، حیاطها، میخهای کج و راست شده، بچه‌های همسایه و سوب آجر آنان، من، که تا بحال فقط در صورت لزوم فریاد کشیده بودم، برای فریادی بدون دلیل و اجبار تمايل دارم. اگر تا قبل از صعود از اشتوك تورم صدای نافذم را زمانی به قید یک جام شیشه، به داخل یک لامپ روشنایی، به درون یک شیشه آبجو فرستاده بودم که کسی در صدد برمی‌آمد طبلم را از من بگیرد، اکنون از بالای